

Tisleia – alternativ til

Tekst/foto:
Terje Bomann-Larsen

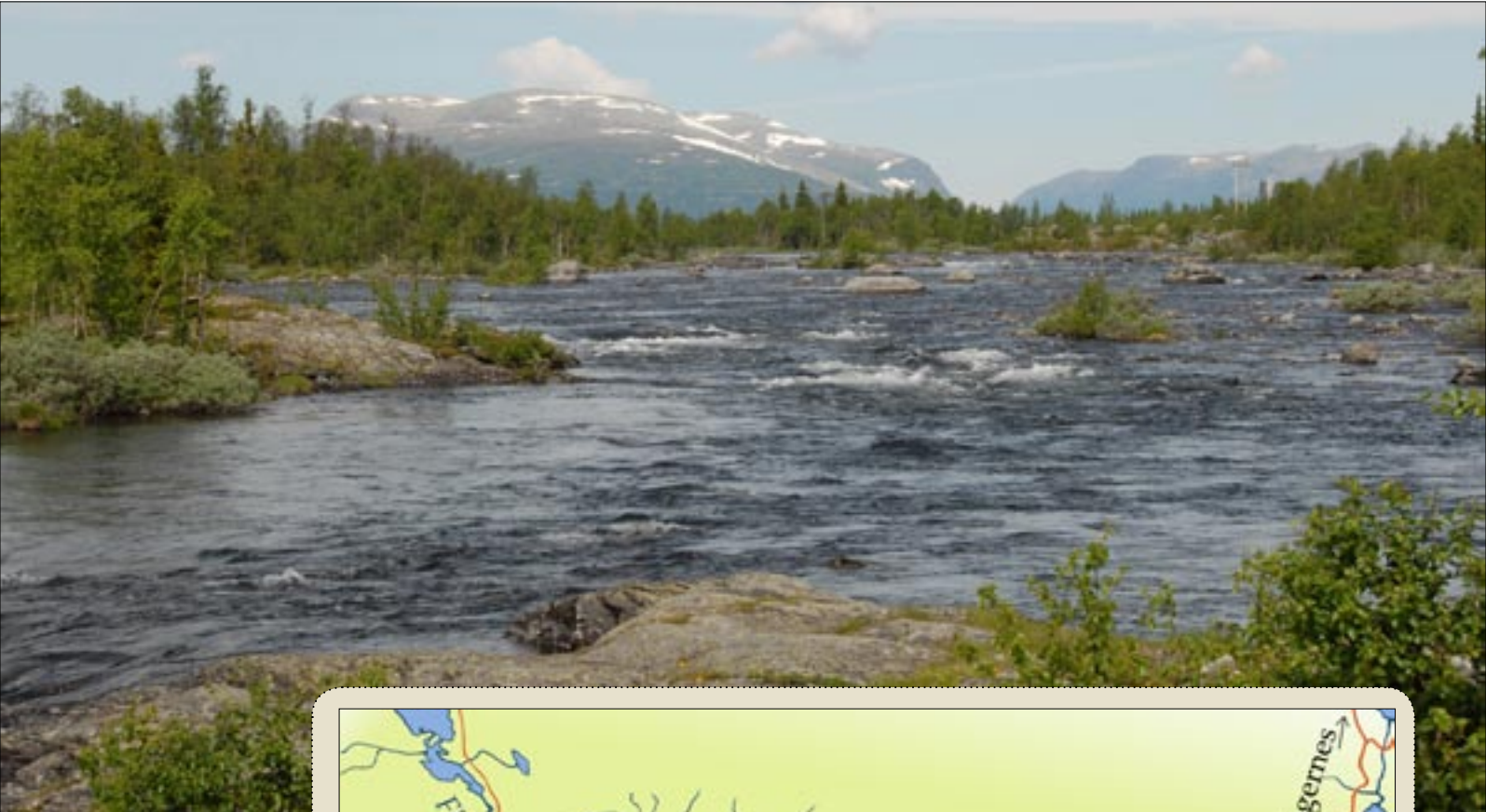
Etter å ha fotfulgt Tor Grøthe i to dager med videokamera i Hemsila, er jeg endelig klar for å fiske selv. Forholdene i den sagnomsuste ørretelva er optimale, med perfekt vannføring og massive aurivilliklekkinger. Tor har da også kjørt inn den ene praktørreten etter den andre foran kameralinsa, så det er ikke fritt for at det har rykket i kastearmen. Likevel setter jeg meg i bilen og kjører fra Hemsedal – over Golsfjellet – mot Valdres. For det er vel kjent at det kan være mye folk i Hemsila når fellesferien drar seg i gang, og jeg liker å ha god plass når jeg fisker.

I Tisleia er det ingen kø, verken på strykstrekingen der riksveien krysser elva, eller langs de stilleflytende partiene lenger nede. Det er nesten så en blir litt skeptisk. Her er to store campingplasser, og hyttene ligger tett, men aktiviteten begrenser seg til en enslig markfisker på motsatt bredd. Jeg parkerer og går ned til bredden for å speide etter vak. Jeg må se bevis på at det faktisk er fisk her. ●●●●●●●●

Stor ørret på tørrflue er et konsept som trekker folk, og selv med kortpriser på laksenivå er det trangt om plassen når det er høysesong i Hemsila. Her er det marked for flere, og ett alternativ ligger snublende nær.

Hemsila?

Kjekt å vite

Tisleivassdraget fra Flyelva til Ølsjøen er delt i to fiskekortområder. Det øvre omfatter Ulnes Sameige, og har nedre grense rundt en kilometer nedenfor Tisleidammen. Her varer sesongen fra 6. juni til 5. september. Døgnkort koster 50 kr, uke 100 kr, og sesongkort 250 kr.

I den nedre delen, som administreres av Tisleia Fiskeremnd, starter sesongen 15. mai og varer til 5. september. Kortprisene er 25 kr for ett døgn, 35 kr. for to, 100 for ei uke og 150 for sesongkort.

For øvrig gjelder felleskortet Fisking i Valdres: Døgn 70 kr, 3 døgn 135 kr,

uke 175 kr og sesong 320 kr. Dette kortet omfatter hele Tisleivassdraget og en rekke andre vann og elver i Valdres. Kortene fra Tisleia Fiskeremnd og Fisking i Valdres kan bestilles pr. SMS, mens kort for Ulnes kan kjøpes i selvbetjeningskasser bl.a. ved Tisleidammen og hos lokale landhandlere.

Kart: Norge 1:50 000; 1616 I Tisleia og 1716 IV Aurdal

Overnatting: Det er et rikt utvalg av overnattingsmuligheter i de fleste prisklasser. Bl.a. er det to store campingplasser ved elva, Vasetdansen og Bjørkestølen. Se for øvrig www.visitvaldres.no

Internett: www.tisleia.net er ei nettside drevet av entusiastiske fluefiskere. Her finner du både bilder, fiskehistorier og nyttig informasjon. Andre nettsteder med info og bilder fra Tisleia: www.fisking-i-valdres.no og www.bomann-larsen.no

PÅ TREDJE KASTET

Det er fortsatt tidlig på kvelden, og aktiviteten er ikke stor. En og annen småtass spretter i været, men frister ikke nok til at jeg bestiller fiskekort. Prisnivået ligger langt under Hemsilas, og jeg kan alltså svi 25 kroner på en bomtur, men jeg er ikke engang sikker på om jeg gidder å rigge utstyret, før det brer seg en pen ring ved en stein innenfor kasthold. Jeg venter til den har vært oppe fire-fem ganger før jeg taster en sms til 474 07 900 og får tilbakemelding om at fiskekortet er klart. Snart er jeg i vade-

bukse og stanga rigget med firersnøre og «Hemsilafortom».

Kanskje er ikke fisken her like nøye som i nabodalforet, men den lange spissen av 0,12 mm kommer godt med, for her må det fiskes oppstrøms. Ørreten står for nær land til at jeg kan komme til ovenfra uten å skremme. Utfordringen blir å plassere flua akkurat så langt ovenfor fisken at den rekker å reagere før flua er forbi, men ikke lenger enn at bare fortomspissen kommer inn i synsfeltet. Helst bør den også ligge i kurve så flua kommer først. Jeg gjør et par kast, men flua driver feil i strømdelet ved

steinen. Jeg venter til neste vak, og presenterer flua bare noen desimeter ovenfor. Da tar den, og jeg kjenner straks at det er en pen fisk. Det tar litt tid, men den ender i håven. Ørreten er blank, velproporsjonert og omtrent sju hekto. Jeg knipser noen raske bilder, og løfter den forsiktig ut av håven for å sette den tilbake. Lettet konstaterer jeg at flua ikke lenger sitter i kjeften. Det var for øvrig en aurivilli-imitasjon med innklemt mothake bundet for Hemsila, så det finner jeg helt naturlig.

Mens jeg har kjørt og gjenutsatt fisken, har jeg fått publikum. Han har kommet ned fra den nærmeste hytta for å bivåne seansen. Vi kommer i prat, og jeg skjønner raskt at dette er en kar med peiling, både når det gjelder fluefiske og Tisleia. Han snakker om reguleringen og skiftende vannføring, og avslutter med å anbefale noen plasser videre nedover mot Ølsjøen. Jeg takker og griper stanga for å rusle videre. Da blir det liv! Stanga bøyer seg nesten til korken, og helt uforberedt kjører jeg fisk på ny. Denne gangen kommer den raskere inn, og jeg ser – litt flau – at flua jeg trodde hadde løsnet, faktisk sitter bak i gjellene. Selv med innklemt mothake lar den seg ikke løse uten å skade fisken kritisk, så den får et kakk i skallen. Nå er det fullt lovlig å drepe slik fisk i Tisleia, og jeg tar gjerne en matfisk, men er ikke utstyrt verken for å tilberede eller ta vare på den i sommervarmen, så jeg overlater den til mitt nye bekjentskap.

STØRRE FISK

Noen hundre meter lenger nede er det et interessant brekk, men for å komme til, må jeg vade over en smal strøm som er både dyp og tung. Idet jeg er midt uti, hører jeg en surklende lyd, og ser grove ringer bre seg i kanalen nedstrøms. Forsiktig vader jeg tilbake og går i stilling. Forhåpentlig har jeg ikke skremt den. Nei da, når bølgen har lagt seg, vaker den igjen.

Jeg legger flua en meter oppstrøms og holder pusten. Det er ingen tvil om at denne er godt over kiloen. Men min lille aurivilli vil den ikke ha, og det kan ha sin forklaring: Over bjørkene ved bredden danser en sverm av mye

To om Tisleia

Caroline Aberg har sitt daglige virke på Vasetdansen Camping. Hun er også aktiv politiker i Nord-Aurdal kommune, og nyfrelst fluefisker – selvfølgelig med Tisleia som hjemmebane:

– Jeg ser Tisleia som dalens gulllære, en ressurs vi nå jobber aktivt for å utnytte bedre. I prosjektet «Handplukka aurefiske i Valdres» samarbeider vi med «Fisking i Valdres» og Landbruks- og matdepartementet. Målet er å kunne tilby tilreisende sportsfiskere komplette pakker som i tillegg til fiskekortet inneholder guidning, kurs, opphold og bevertning. Vi har nå utdannet lokale guider med internasjonal autorisasjon. Disse har vært på flere kurs, både hos Tor Grøthe i Hemsila og hos Tony King i England, særlig med tanke på å betjene våre britiske gjester.

– Tisleia har fortsatt en døgnkortpris på 25 kr og et minstemål på tradisjonelle 25 cm. Det virker ikke veldig ambisiøst med tanke på å gjøre elva attraktiv for kresne sportsfiskere som etterspør stor fisk?

– Nei, men vi har ikke som mål å komme opp på Hemsilas prisnivå. Fisken i Tisleia har akseptabel størrelse, og med klart vann og rik flora er klekkingen spennende. Mange, særlig våre utenlandske gjester, er mer opptatt av å kunne fiske i vakker natur enn lengde og vekt på fangsten. Tisleia er usjenert, men lett tilgjengelig. Vi kan gi deg en villmarksopplevelse du ikke får i Hemsila.

– Men fisketrykket i Hemsila viser vel at mange gjerne betaler dyrt for troféfisken?

– Ja, og vi er også opptatt av kvaliteten på fisket. Selv om det har vært bra de to siste årene, gjør reguleringen at elva i perioder har svært lav vannføring. Det er liten tvil om at dette har negativ effekt både for fisk og insekter, og vi skulle gjerne sett at det ble gitt pålegg om større minstevannføring. Vi kunne også hatt bedre regler for beskatning for å ta vare på den store fisken, men vårt første mål nå er å få med alle grunneierne på laget, så får vi ta det derfra. Vi ser selvsagt at hemsedølene har gjort mye bra, og vi har en god dialog med Tor Grøthe, som gir oss gode innspill og argumenter, uten at Tisleia dermed skal bli en blåkopi av Hemsila.

Bjarne Dybvik er høyskolelærer og fluefisker med hytte ved Tisleia. Han har fisket her årlig siden 1972, og det er nærliggende å spørre om alt var bedre før?

– Ja, det var nok mer fisk av interessant størrelse før i tida, men det går noen rugges her fortsatt, og det gjelder å ta vare på dem. Fisket i det meste av Tisleia åpner 15. mai, og på den tida er det ofte svært liten vannføring. Storørreten står da gjerne trengt sammen i noen dype holer. Den er slunken og sulten etter vinteren, og sluker gjerne en krok med mark eller ørekyte. Dette rovfisket beskatter selve grunnstammen i elva, og kunne vært unngått med sesongstart for eksempel 6. juni, slik den er i de øvre delene av vassdraget.

– Og det er i juni det egentlige fisket begynner?

– Da har vannføringen tatt seg opp, og insektlivet kommer i gang. Hele juni og første del av juli er som regel meget bra. Hvor lenge det holder seg, er selvsagt avhengig av vannføringen. I fellesferien kan det bli folksomt på noen strekninger, men aldri så fullt som i Hemsila. Utover i august tar det seg opp igjen, og fra midten av måneden er det ofte godt fiske ut sesongen.

– Hemsila har sin aurivilli, er det noen insekter som er spesielt viktige i Tisleia?

– I første del av sesongen er det døgnfluene som gjelder, og som du selv opplevde, kan den store sphlorusen forekomme i store mengder. Vi har også en enda større, antagelig *Ephemera danica*, som klekkes mer sparsomt, men er så stor at selv makene går på insektjakt. Den trekkes selvsagt også storørreten til overflata. I august er det helst vårfluene som dominerer.

NYFRELST FLUEFISKER: Caroline Aberg lærer gjerne av hemsedølene, men vil ikke lage noen blåkopi av Tisleia.

35 ÅRS ERFARING: Bjarne Dybvik har fisket i Tisleia i en mannsalder, og er ikke i tvil om hva som må til for å gjøre Tisleia enda mer attraktiv for fluefiskere.

også på det, men nå har den øvre fisken våknet igjen og vaker rett ut for meg. Jeg legger flua rett foran nesa på den, men nå ser jeg det: Flua har gått som en propell i lufta, og tvinnet fortommen så den ligger som et virvar på vannspeilet. Ingen voksen fisk lar seg lure av sånt, så jeg sneller inn og rydder opp. Men jeg har misbrukt mine sjanser, og ingen av storfiskenes vaker mer.

I hovedløpet står det fortsatt fisk og vaker. Ingen er like store som ruggene i sidestrømmen, men jeg kroker en av dem på klassisk nedstrøms tørrflue, og rekker å fastslå at også denne har akseptabel tyngde og kondisjon før den glipper. Så kommer mørket sigende, og elva faller til ro.

GOD ELV KAN BLI BEDRE

Bjarne, den hyggelige hytteeieren, har ingenting imot å vise fram elva til en bladfyk, for selv om Tisleia er bra, ser han at den kan bli bedre. Publisitet er en forutsetning for å synliggjøre Tisleias potensial som sportsfiskeelv, og dens betydning for turistnæringen i bygda.

Ett problem i Tisleia er den svært varierende vannføringen. Mens den fiskbare strekningen i Hemsila ligger ovenfor demningen og vannføringen styres av nedbørmengden, er Tisleia prisgitt regulantens manøvreringer. De går ikke alltid i fiskens favør, men under mitt besøk er elva full og fin, og viser seg fra sin beste side. Strekningen jeg har fisket på er det relativt rolige partiet ned forbi Bjørkestølen camping. Lenger oppe er elva striere, og ovenfor riksveien er det noen kilometer med stryk som ikke virker veldig interessante for en tørrfluefisker. Men om du kjører Tisleivegen langs østbredden av elva, flater terrenget snart ut igjen, og du kommer inn i et område med roligere strøm, og flere store holer og tjern. Øynatn og Fløten er populære fiskeplasser her. Veien går et stykke fra elva, og selv om den har avstikkere ned mot bredden, bør en belage seg på å gå litt i dette området, som strekker seg helt inn mot demningen under Tisleifjorden. Her har Tisleia en kvalitet som Hemsila ikke kan by på, nemlig muligheten til å komme seg unna trafikkstøyen, og oppleve noe som minner om villmarksfiske.

Enda nærmere villmarksopplevelsen kommer du om du fortsetter langs Tisleifjorden, inn til Flyelva. Den relativt korte elvestubben mellom Vesletjern og Tisleifjorden er Bjarnes favorittstrekning. Selv om det er et stykke fra hytta, sykler han gjerne hit inn for å friste den fine fjellørreten som kommer opp fra fjorden nedenfor. Under vårt korte besøk er Flyelva i største og strieste laget, men det er ikke vanskelig å forestille seg et drømmefiske her når forholdene er de rette. Undersøkelser har også vist at insektlivet her er mindre berørt av reguleringen enn i Tisleia nedenfor demningen.

ALTERNATIV TIL HEMSILA?

Jeg har hele veien sammenlignet Tisleia med Hemsila. Det falt naturlig, siden jeg var innom begge elvene på samme tur. En annen grunn er selvsagt at hemsedølenes suksess har vist at vi trenger flere elver der det tilrettelegges for sportsfiske på lignende måte. Tisleia er i dag et stykke unna Hemsila-nivå når det gjelder snittvekt og mengde av stor fisk. Men det var Hemsila for 10-15 år siden også. Der er det klok forvaltning som har gitt resultater, og potensialet er til stede også i Tisleia. På tide å ta noen grep?

store døgnfluer. Jeg gjetter på den store *Siphonorus aestivalis*, og den er minst to kroknummer større enn den jeg prøver å friste med. Jeg åpner boksen, og ser at det er tynt med godbiter i denne størrelsen. En sliten vulgata-imitasjon er det nærmeste jeg kommer. Den får duge.

Mens jeg bytter flue vaker en annen fisk 15-20 meter lenger nede. Den er oppe to-tre ganger, og ser ikke mindre ut enn den første, som ikke har vist seg på en stund. Jeg prø-

meg derfor på den nye med et tjuemeters nedstrømskast og mater etter med løslinje så flua driver tilsynelatende perfekt over standplassen. Ingen reaksjon.

Problemet er at fisken står nesten rett nedstrøms, så jeg må trekke snøret over den når jeg skal løfte til nytt kast, dermed er det stor mulighet for at den blir skremt. De neste kastene tyder

